

RENEN *i trafikken*

Liten vokabulär om renar

PARTTIO = liten renflock • **TOKKA** = stor renhjord
VASA, VASIKKA = renkalv, första året
HIRVAS = sarv, minst tre år gammal rentjur
VAADIN, VAAMI = vaja, minst tre år gammal renko
NULPPO = ren utan horn
NAAMASARVET = renhorn med huden kvar
KALPPINOKKA = ren med ljus mule
MUTSIKKI, MUSIKKI = ren med mörka färger
RUSAKKO, RUSAKKA = brun-gulaktig ren
KOPARA = renens klöve • **ROUKUA** = renens läte
NULKATA = renen småspringer
RYKIMÄ = renens brunsttid
ETTO, ETTOAMINEN = indrivning av renar för renskiljning
EROTUS = renskiljning, där de renar som ska gå till slakt tas ut
KIRNU = en del av renstängslet där renskiljningen sker
KONTTORI = inhägnad vid renstängslet

RENNEN i trafiken

Renskötsel är den äldsta näringen i Finland. Det finns femtusen renägare som bedriver denna näring. I renskötselregionen förekommer om vintern omkring 200 000 renar. Efter kalvningen om sommaren kan de vara upp till 340 000. Det finns skyltar längs vägarna som varnar förarna om att de är på ett renområde. Överallt i regionen finns det risk för renrockar. När Du ser en renvarningsskylt och därunder en sträcka i kilometer, så ska Du vara extra försiktig.

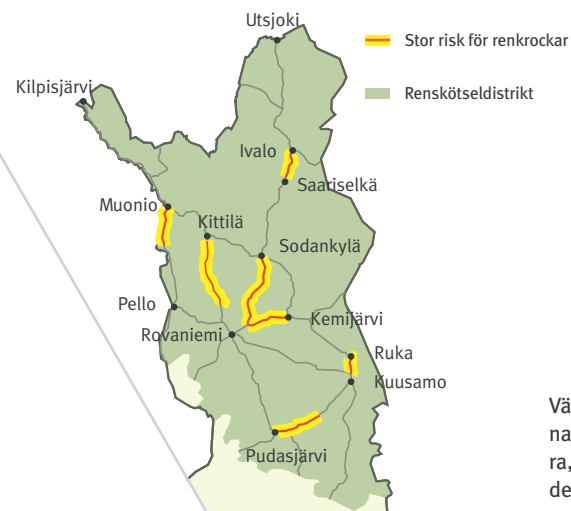

HUR många renar blir påkörda?

5

Under en enda dag kan över tio renar bli överkörda, som mest är avgången på grund av trafiken nästan 4 000 årligen. De flesta olyckorna infaller i november-januari och i juli-augusti.

- ➔ riksväg 20 på avsnittet PUDASJÄRVI-TAIVALKOSKI
- ➔ riksväg 5 på avsnittet KUUSAMO-RUKA
- ➔ stamväg 82 på avsnittet VIKAJÄRVI-KEMIJÄRVI
- ➔ riksväg 4 på avsnittet VIKAJÄRVI-SODANKYLÄ
- ➔ stamväg 79 på avsnittet MELTAUS-KITTILÄ
- ➔ riksväg 21 på avsnittet KIHLEANKI-MUONIO
- ➔ riksväg 4 på avsnittet SAARISELKÄ-IVALO

VARFÖR rör sig renarna gärna på vägarna?

Vägarna går igenom renarnas betesmarker. Om sommaren kommer djuren gärna till vägrenarna för att beta av de växter som växer där, eller för att på de torra, öppna områdena få lindring för myggen. Om vintrarna rör sig renarna ofta på de plogade vägarna för att det är lättare att ta sig fram där än i djup snö.

4

HUR undviker jag att krocka med en ren?

7

- ☞ Ta Dig gott om tid, så kan Du köra lugnare.
- ☞ Håll en fart som låter Dig behärska bilen i alla situationer, och var beredd på överraskningar. Renarna kan finnas bakom kurvor eller i svackor med sålig sikt.
- ☞ Håll tillräckligt med avstånd till den som kör framför.
- ☞ Håll öga med vägrenarna. Om vintern ser man lätt på spåren att det finns renar i närheten.
- ☞ Var försiktig när Du ser en ren. Det finns alltid flera. Renen är ju ett flockdjur.
- ☞ Använd de långa ljusen redan när det skymmer. Renens ögon reflekterar och syns bra på avstånd.
- ☞ Bilisterna varnar varandra för renar genom att blinka med strålkastarna.

I en renskötselregion ska bilisterna alltid vara beredda på att det finns ren på vägarna.

VAD gör man om det blir en olycka?

- ☞ Ställ upp varningstriangel som varning för andra trafikanter.
- ☞ Ordna med första hjälp för skadade människor och ring till nödcentralen, numret är **112**.
- ☞ Om Du kan, döda den skadade renen eller skaffa fram någon som kan göra det.
- ☞ Meddela nödcentralen, telefon **112**, också om Du bara tuschar renen. Lämna aldrig en skadad ren att lida.
- ☞ Flytta djurkroppen till vägrenen och märk stället tydligt t.ex. med en plastpåse på en pinne så att renlagets skadevärderare lätt hittar den. Du får inte ta djurkroppen med Dig!
- ☞ Gör skadeanmälan till Ditt försäkringsbolag.

6

VEM ersätter skadorna?

Den obligatoriska försäkringen ersätter alla personskador till följd av renkrock. Skadorna på Din egen bil ersätts av en älgskadeförsäkring, som bara brukar ingå i den frivilliga kaskoförsäkringen. Älgskadeförsäkringen ersätter inte för skador som uppstått när Du styrt för att väja undan djuret. I försäkringsavtalet ingår en självriskandel. Ersättningarna för renskada inverkar inte sänkande på försäkringens bonus. Renens ägare får sin ersättning genom renbeteslaget.

Närmare upplysningar

Renbeteslagsföreningen (www.paliskunnat.fi)

Trafikförsäkringscentralen (www.lvk.fi)

Vägförvaltningen

Lapplands vägdistrikt och Uleåborgs vägdistrikt
(www.vagforvaltningen.fi)

Polisen

Lapplands län och Uleåborgs län (www.polis.fi)

Nödcentralverket

Lapplands nödcentral, nödcentralerna i Norra Österbotten och i
Kajanaland (www.112.fi)

Trafikskyddet (www.liikenneturva.fi/sv)

1. Om somrarna kommer renarna gärna för att äta av växterna längs vägrenarna eller för att undgå mygg. Om vintarna går de ofta hellre på plogade vägar än i den djupa snön • 2. Genom att blinka med ljusen • 3. 112 • 4. En hjord med många renar • 5. Det finns sannolikt flera renar i närheten, Renen går ju i flock • 6. 140 000

Frågor om renar

11

1. Varför hålls renarna så ofta på vägarna? _____
2. Hur ska man varna andra vägfarande om att det finns renar på vägen? _____
3. Vilket nummer ringer man till om en krock inträffat? _____
4. Vad är en "tokka"? _____
5. Varför är det bäst att sakta farten fast man bara ser en ren? _____
6. Hur många renkalvar föds årligen i Finland? _____

Rita och färglägg på nästa sida ett trafikmärke som ska varna för renar på vägen.

De rätta svaren finns på sida 9.

10

